

SENSORVEILEDNING

Emnekode:	LBLHSRLE13
Emnenavn:	Samfunn, religion, livssyn og etikk (ny/utsatt)
Eksamensform:	Skriftlig
Dato:	14/12-2018
Faglærer(e):	Ole Henrik Borchgrevink Hansen
Eventuelt:	

Sensorveiledning

DEL A

Oppgave 1

- (i) Likestilling i ulike sektorer: Utdanningssystemet, det politiske systemet, arbeidsmarkedet. Utviklingen har i stor grad gått i positiv retning på disse sektorene. 'Mens man før var opptatt av mannsdominans i høyere utdanning, er det i dag bekymring for kvinnedominans innen enkelte fag.....'.(s. 193).
- (ii) Hvorfor opprettholdes kjønnsforskjeller? Artikkelen tar opp ulike forklaringer: (a) Kulturelt etterslep. Holdninger og verdier endres i mange tilfelle langsomt, (b) biologiske kjønnsforskjeller, (c) 'Ubevisste' fordommer.
- (iii) Fordeler ved likestilling er også relevant: Økonomiske fordeler for storsamfunnet (mer skatt til fellesskapet, større BNP pr. innbygger). Politiske fordeler er at god kjønnsbalanse i politiske organer (Stortinget, kommunestyret etc.) fører til at begge kjønns interesser blir ivaretatt. Arbeidsmiljøet blir trolig best med en god kjønns- og aldersbalanse.
- (iv) Konstruktive forslag til å fremme verdien likestilling i barnehagen. Rammeplan for barnehagen har flere avsnitt som er relevante når det gjelder likestilling. En nyansert drøfting av minst ett, helst flere, av punktene (i), (ii), (iii) er ønskelig. Punktet (iv) er selvsagt obligatorisk.

Oppgave 2

De må kunne hovedtrekkene i fortellingen for å stå. Boka deler julefortellingen i to (Lukas og Matteus). De legges inn en god del kontekstuelle opplysninger og opplysninger om hvilke kristne verdier / idealer som kommer til i fortellingene. De kan sies å oppfylle oppgaven bare ved å gjengi fortellingsgangen. De er heller ikke bedt om å gjøre rede for inkarnasjonen, men bør telle positivt for de som nevner den.

Rammeplanen sier at bhg skal «gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen». **Det skal godt gjøres å stå på oppgaven hvis de ikke henviser til denne.**

Læreboka er opptatt av at en ikke dette ikke oppfylles kun gjennom julenisser, lussekatter og juletrelenker – eller allmenn etikk. Innholdet i de kristne høytiden må formidles for at de skal kunne forstå den kristne tradisjonen

Oppgave 3.

- Studenten kan henvise til og forstå innholdet i barnehagelærernes samfunnsmandat.
- Studenten er klar over at en profesjon er et yrke som innehar faglig kunnskap, etisk dømmekraft og et moralsk ansvar.
- Studenten kan gi eksempler på hvordan man som barnehagelærer, i samarbeid med barnas foresatte, kan ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og dannelse og bidra til allsidig utvikling.

- Studenten vet at en profesjonsutøver er en som utfører bestemte oppgaver på vegne av samfunnet, og at barnehagelæreren oppgave som profesjonsutøver er å realisere samfunnsmandatet, nedfelt i barnehageloven og rammeplanen
- Studenten vet at å være en profesjonsutøver i barnehage handler om å bestrebe seg på å finne en best mulig løsning for den enkelte, og samtidig ivareta gruppa og samfunnets interesser.
- Studenten kan si noe om hvor viktig relasjonen til barnet er for yrkesutøvelsen.

Relevant pensumlitteratur:

- Hennum, B. A. og Østrem, S.(2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Cappelen Damm Akademisk. (Ikke på pensum)
- Lindboe, I.M. (2008). Profesjoners etiske utfordringer i et flerkulturelt samfunn. I A.M. Otterstad (red.) *Profesjonsutøvelse og kulturelt mangfold- fra utsikt til innsikt*. Oslo: Universitetsforlaget
- Tholin, K.R.(2015) *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. Bergen: Fagbokforlaget
- Ulla, B. (2012). Kroppens kraft. Kropp som del av inkludering og profesjonsutøvelse i barnehagen. I A.L. Arnesen (red.) *Inkludering. Perspektiver i barnehagefaglige praksiser*. Oslo: Universitetsforlaget

Oppgave 4

- Kunne navngi noen guder, som f.eks. Vishnu, Shiva, Krishna, Rama, Sita, Lakshmi, Parvati, Ganesha eller andre. Det spørres ikke direkte om gudsbegrepet, men forståelse av gudsbegrepets kompleksitet vil kunne belønnes.
- Kunne noe om en eller flere fortellinger f.eks. Ramayana, om Krishna, eller om Ganesha.
- Kunne drøfte bruk av fortellinger, gjerne knyttet til markering av høytider i barnehagen generelt ut fra Rammeplanen, og i forhold til hinduisme spesielt. Knytte an til både identitet, gjenkjennelse, inkludering, mangfoldskompetanse, samt det å føle stolthet og glede over egen tradisjon. Det er bonus dersom studenten kan trekke inn noen utfordringen med bruk av fortellinger knyttet f.eks. forkynnelse, eksotifisering, kunnskapsgrunnlag, foreldresamarbeid, indre mangfold i den religiøse tradisjonen.

- Relevant pensumlitteratur:

- o Eidhamar (2014): Små mennesker – stort mangfold, Cappelen Damm Akademisk
- o Winje (2010): Høytidsmarkering i barnehagen. Kristiansand: Høyskoleforlaget

DEL B

- Kunne forstå og beskrive forskjellene på pliktetikk og konsekvensetikk (kan, men må ikke bruke eksempler). Andre etiske perspektiver kan også trekkes inn (f.eks. nærhetsetikk)
 - o Konsekvensetikk: At det er konsekvensene av handlingene som er normativt relevante (altså, som gir handlinger verdi)
 - o Pliktetikk: At det er plikter eller normer (og ikke konsekvenser av handlingene) som er normativt relevante (altså, som gir handlinger verdi)
- Kunne identifisere og forklare hvilke verdier og perspektiver som er relevante i situasjonen, herunder flerkulturelle perspektiver, kjønn, likestilling, foreldresamarbeid.
- Kunne anvende etiske modeller i en drøfting av det aktuelle caset som bidrar til at dilemmaene blir tydelige og mer nyansert. Her er det viktig at relevante handlingsalternativer kommer med og at disse belyses i drøftingen.

- På bakgrunn av analyse og drøfting klare å begrunne hvorfor enkelte alternativer/løsninger er å foretrekke fremfor andre. Her er det ikke avgjørende at studentene svarer det samme, men at de klarer å underbygge løsningene på en faglig/teoretisk relevant måte.

- Relevant pensumlitteratur:

Eidhamar, Salvelsen (2014): Nesten som det selv, Cappelen Damm Akademisk.

Tholin, K.R. (2015). *Profesjonsetikk for barnehagelærere*. Bergen: Fagbokforlaget

Spernes, K. & Hatlem, M. (2013). *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse. Teoretiske og praktiske perspektiver*. Oslo: Gyldendal Akademisk